

Maailma Veetransporditaristu Liit

Harrastusnavigatsiooni Komisjon

Harrastusnavigatsioon ranniku- ja sisevetel
Arvamuskiri

Harrastusnavigatsiooniga (e. harrastusliku navigatsiooniga) tegelejate hulk, sõltumata sellest kas seejuures tegeldakse puhke- ja vabaaja veetmise, spordi või uurimistööga on suurim nii rannikumere kui sisevete veeteedel.

Termini *harrastus* all antud kontekstis mõeldakse seda, et puhke või vaba aeg on pühendatud elu tervislikumaks muutmisele, nii spordi, turismi ja muu aktiivse puhkuse või traditsioonilise tegevuse näol kui ka tegevusele, mis seondub kultuurilis-etnilise identiteediga.

Purjetamise ja paadisõiduga seonduva harrastustegevusega on maailmas hõivatud sadu miljoneid huvitatuid, kes harrastavad erinevaid stiile, kasutavad erinevat tüüpi aluseid ja seilavad erineva infrastruktuuriga veeteedel.

Harrastusnavigatsiooni mõjufaktorid on:

- ajalooline mõõde
- kultuuriline mõju
- majanduslik ajend
- keskkonnaalane tähendus
- hariduslik väärtus.

Harrastusnavigatsiooni eelised baseeruvad eeltoodud faktorite (ajalooliste, kultuuriliste, majanduslike, keskkonna ja hariduslike) seosel naudinguga olla harrastusnaudingut pakkuva tegevuse esirinnas ja seega igasugune eelnimetatud faktorite halvendamine mõjutab omakorda harrastusnavigatsioonist saadavat naudingut. Seetõttu on iga faktori alahoidlik säilitamine ja väärtustamine otseselt seotud harrastusnavigatsiooni tulevikuga.

Harrastusnavigatsiooni veesõidukeid on erinevat tüüpi ja nende arvukus on märkimisväärne. Nad erinevad nii oma tüübispetsiifilisuse kui ka suuruse poolest alates väikestest inimjõul liikuvatest (kanuud, kajakid, kummipaadid jm) ja mootori jõul liikuvatest personaalsetest veesõidukitest (jetid) kuni suurte mootor- ja purjejahtideni (kogupikkusega 150 m ja pikemad).

Sellised alused ja nende kasutajad vajavad unikaalseid sadamaid, ankrupaiku, juurdepääse ja teeninduse võrku. Nimetatud vajadused on funktsionaalsed,

esteetilised ja keskkonnaalased ning nõuavad tingimata komplekselt lahendatud infrastruktuuri (piisavat sügavust, ohutut sildumist, side-, energia- ja muid kaldasüsteemide ühendusi, olmerajatisi ja -ruume).

Need nõuded võivad oluliselt erineda suurte kauba- ja kalalaevade vajadustest. Olemasolevad sadamad ja randumispaid ei ole reeglina sobivad harrastusnavigatsiooni alustele. Mõnikord võivad nende kasutajad, võimalused ja vajadused olla isegi otseses konfliktis.

Suurim erinevus siinjuures esineb kaldarajatiste osas. Edukas harrastusnavigatsiooni infrastruktuur peab võimaldama laiahaardelist teenindust nii alustele kui ka nende kasutajatele, näiteks töökodasid ja majutusvõimalusi.

Harrastusnavigatsiooni tulevik nõuab sobiva infrastruktuuri olemasolu kõrval ka sotsiaal-majanduslike ja keskkonna faktorite integreerimist. Jätkusuutliku arengu tagamiseks on vajalik arvesse võtta nii paadisõitjate, ümbritseva kogukonna kui ka keskkonna vajadusi.

Infrastruktuur, mis vastab harrastussõitjate, kogukonna ja keskkonna vajadustele on hädavajalik jätkusuutliku harrastusnavigatsiooni süsteemi olemasoluks. Harrastusnavigatsiooni potentsiaalse mõju (positiivse ja negatiivse) arvestamine kohalikule kogukonnale ja keskkonnale on vähemalt sama tähtis kui selle arvestamine paadisõitjatele.

Harrastusnavigatsioon võib taaselustada degradeerunud urbaniseerunud keskkonna ja kaasa aidata ümbritseva keskkonna parendamisele või kaitsmisele.

Seepärast tuleb harrastusnavigatsiooni infrastruktuuri planeerimist ja kujundamist käsitleda eraldiseisva ja unikaalse teemana. See nõuab teadmisi urbaniseerumise, insenerteaduste, arhitektuuri, maastikukujundamise, majanduse, keskkonna ja administreerimise vallas. Seetõttu on adekvaatse haridusega ja kogemustega väikesadama projekteerija üks võtmeisikuid projekti edukuse tagamisel.

Nende küsimustega tegelemiseks, mis otseselt seonduvad sportliku ja harrastusliku navigeerimisega ja nende integreerimisele teiste navigatsiooni valdkondadega (kaubandusliku ja kalapüügiga) loodi PIANC-i Harrastusnavigatsiooni Komisjon (RecCom). Seega RecCom-i eesmärk on parandada arusaamist harrastusnavigatsiooni seostest teiste inimtegevustega, mis seonduvad ranniku- ja sisevetega, pühenduda elukvaliteedi ja ohutuse tõhustamisele ning keskkonnamõjude minimeerimisele.

Toetades harrastusnavigatsiooni infrastruktuuri kvaliteedi ja jätkusuutlikkuse tähtsust on RecCom-i üheks eesmärgiks üldsust paremini teavitada veetranspordi süsteemide tähtsusest keskkonnakaitsel ja selle tõhustamisel.

Meetmena osutatud eesmärkide saavutamisel pakub RecCom foorumit tehnilisteks aruteludeks, et välja töötada parima praktika soovitusi tööstusele ja neid süstemaatiliselt ajakohastada ja levitada.

Esmaväljaanne: veebruar, 2011

Kaasajastatud: veebruar, 2014

PIANC RecCom